

Raadsvoorstel

Onderwerp Vaststellen Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang
Steller/telnr. J. Zaagman/ 06-31952719 Bijlagen 1

Classificatie Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Inge Jongman

Langetermijn agenda (LTA)
Raad

LTA ja: Maand 9 Jaar 2021
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang vast te stellen.

Samenvatting

In Groningen willen we in de periode van 2021-2023 komen tot een herijking van de Maatschappelijke opvang. We doen dit als onderdeel van het programma Beschermd Wonen & Maatschappelijke opvang. Hiervoor hebben we een leidraad opgesteld (bijlage 1). Vervolgstep is het opstellen en uitvoeren van een werkagenda met twee sporen. Dit vraagt om draagvlak en betrokkenheid binnen de gehele provincie Groningen, maar ook om regie en duidelijke afspraken. De leidraad wordt niet alleen in de centrumgemeente voorgelegd, maar is ook vastgesteld in het bestuurlijk OOGO Groninger gemeenten. Wij vragen uw raad dan ook als vertegenwoordiger van de gemeente Groningen in te stemmen met de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang. De deelnemende gemeenten hebben via het bestuurlijk OOGO als onderdeel van van de Centrumregeling Beschermd wonen en Opvang én Inloopvoorzieningen GGZ Groningen ook ingestemd met de Leidraad.

B&W-besluit d.d.: 29 juni 2021

Afgehandeld en naar archief

Paraaf

Datum

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Een (t)huis voor iedere inwoner van de provincie Groningen, dat is de ambitie van Groninger gemeenten voor de komende jaren (2021-2023). We willen voorkomen dat onze inwoners hun huis verliezen. Soms is dat onvermijdelijk, dan willen we inwoners zo snel mogelijk een stabiele vorm van huisvesting bieden. En als het nodig is, tijdelijke en passende noodopvang bieden.

In Groningen zetten we stappen om de Maatschappelijke opvang te herijken. We zien dat de groep van mensen die een beroep doen op opvang verandert. Een groep, veelal zelfredzame, mensen moet een beroep doen op opvang, omdat alternatieven voor onderdak ontbreken. Door de grote druk op de woningmarkt en de hoge prijzen voor woningen zijn mensen niet altijd in staat om snel een andere woning te vinden.

Daarbij zien we dat de Maatschappelijke opvang te vaak en/of te lang wordt gebruikt door een aantal belemmerende factoren, zoals het verlies en ontbreken van een stabiel inkomen. We willen dit soort drempels preventief oplossen om te voorkomen dat inwoners in Maatschappelijke opvang komen.

Van 2021-2023 willen we komen tot een herijking van de Maatschappelijke opvang. Om dit te kunnen gaan doen stelden we een leidraad op (bijlage 1). Vervolgstap is het opstellen en uitvoeren van een werkagenda met twee sporen. Het eerste spoor is gericht op preventie, het zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners met overwegende extrinsieke problematiek gebruik moeten maken van Maatschappelijke opvang. Het tweede spoor richt zich op de opvang van inwoners met een voornamelijk blijvende intrinsieke problematiek. Voor deze inwoners is specialistische Maatschappelijke opvang beschikbaar.

Ons doel is een (t)huis voor iedere inwoner. Dit willen we bereiken door:

1. Middels preventie uitval, resulterend in dak- en thuisloosheid, te voorkomen
2. Waar het onvermijdelijk is, opvang te bieden, als zijnde een keerpunt in het leven op weg naar herstel.

Kader

We werken vanuit de ambitie 'Een (t)huis voor iedere inwoner van Groningen'. We zien dat de tijd die inwoners in de Maatschappelijke opvang doorbrengen doorgaans langer is dan wenselijk en noodzakelijk. Als college vinden we het belangrijk dat we echt iets gaan doen, we stellen daarom niet alleen een leidraad op, maar met het opstellen en uitvoeren van de werkagenda gaan we volop aan de slag. Veel energie zal gaan naar preventie; we vinden dit belangrijk voor de toekomst van onze inwoners. We maken hiermee daadwerkelijk een omslag en stellen de mens centraal.

Dit proces is nodig om de weg naar de Maatschappelijke opvang te herijken en is onderdeel van het programma Beschermd Wonen & Maatschappelijke opvang. Dit proces past binnen de landelijke inspanningen die worden verricht om het dak- en thuisloosheid terug te dringen. Zo worden vanuit het rijk op dit moment mogelijkheden geboden om de Maatschappelijke opvang te herijken; er wordt bijvoorbeeld gekeken in hoeverre problemen in wet- en regelgeving kunnen worden opgelost. Dit proces heeft dan ook raakvlakken binnen de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet.

De ervaringen die worden opgedaan in de uitvoering van de projecten die gefinancierd worden vanuit de Impulsgelden worden gebruikt in de verdere uitwerking van het werkprogramma. Dit zijn projecten die gericht zijn op het voorkomen van Maatschappelijke opvang en waarbij de resultaten ons goed kunnen helpen bij het inrichten van onze preventieactiviteiten. Daarbij leggen we verbinding met relevante programma's als het meerjarenprogramma Psychisch Kwetsbaar, het Actieprogramma Jongeren, decentralisatie Beschermd Wonen. En we kijken naar geleerde lessen uit programma's als Bijstand op Maat.

Argumenten en afwegingen

Na vaststelling van de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang stellen we een werkagenda op met twee sporen:

1. Middels preventie wordt uitval, resulterend in dak- en thuisloosheid, voorkomen;
2. Waar het onvermijdelijk is, wordt opvang geboden, als zijnde een keerpunt in het leven op weg naar herstel.

Spoor 1 richt zich op preventie. We voorkomen dat inwoners, zowel jeugdigen als volwassenen, in de Maatschappelijke opvang terecht komen. Dit is niet nodig als het gaat om enkelvoudige merendeel extrinsieke problematiek. Het oplossen van extrinsieke problematiek vraagt om een meer preventieve aanpak. Waarbij integraal samenwerken binnen de driehoek gemeente, zorgaanbieder en woningcorporatie nodig is, zeker in onderlinge samenwerking.

De afgelopen jaren hebben we steeds meer inzicht gekregen in de meest voorkomende belemmeringen die ten grondslag liggen aan de route naar dakloosheid.

Het is belangrijk te onderkennen dat we deze belemmeringen moeten tackelen en hierop een gezamenlijke (gemeenten, zorgaanbieders, woningscorporaties) aanpak in moeten zetten. Stap voor stap kunnen we er samen voor zorgen dat de noodzaak van Maatschappelijke opvang afneemt.

We moeten lange en ingewikkelde processen zoveel mogelijk voorkomen. Door acties te adresseren en hier vanuit de centrumgemeente actief op te monitoren en ondersteuning te bieden, zetten we in op een aanzienlijke vermindering van de belemmeringen.

Spoor 2 betreft de werkagenda naar een vernieuwing Maatschappelijke opvang. Op dit moment zijn er diverse vormen van opvang in Groningen. In de werkagenda willen we de verschillende vormen van opvang tegen het licht houden op de huidige vraag en inhoudelijke functie; ook in relatie tot elkaar. Door tegelijk in te zetten op preventie, creëren we ruimte voor verbeteringen. De inzichten over 'wat goed is' voor gebruikers van Maatschappelijke opvang veranderen. Meer en meer wordt duidelijk dat niet één oplossing standaard toepasbaar is op iedereen die zich meldt voor Maatschappelijke opvang. Het bieden van passende opvang is mensenwerk en daarmee maatwerk. In het jaar 2020 is ons mede door de gevolgen van Covid-19 duidelijk geworden dat de Maatschappelijke opvang vraagt om een herijking. Het verbeteren van de Maatschappelijke opvang willen we bereiken door een werkagenda op te stellen en deze met de samenwerkingspartners uit te voeren.

Om de werkagenda adequaat in te vullen is besluitvorming nodig. De twee sporen vragen om draagvlak en betrokkenheid binnen heel Groningen, maar ook om regie en duidelijke afspraken. Daarom stelden we deze leidraad op. De leidraad wordt niet alleen in de centrumgemeente voorgelegd, maar is ook binnen het bestuurlijk OOGO (het Op Overeenstemming gericht Overleg) van de Groninger gemeenten vastgesteld.

Wij vragen uw raad dan ook als vertegenwoordiger van de gemeente Groningen:

In te stemmen met de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang en de daarbij behorende uitgangspunten voor de invulling van spoor 1 en spoor 2

De deelnemende gemeenten in het kader van de Centrumregeling Beschermd wonen en Opvang én Inloopvoorzieningen GGZ Groningen hebben ook ingestemd met de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke Opvang en de daarbij behorende uitgangspunten voor de invulling van spoor 1 en spoor 2.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

In het proces naar het opstellen van de leidraad zijn zorgaanbieders en alle Groninger gemeenten betrokken. Het bestuurlijk OOGO van de Groninger gemeenten is op de hoogte van het proces. De woningcorporaties zijn op de hoogte van het proces en worden in de daadwerkelijke uitwerking na de zomer, met name in spoor 1, betrokken. De belemmeringen zoals in spoor 1 beschreven, worden onderkend binnen de driehoek gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties, er is motivatie om invulling te geven aan de verdere uitwerking. Ervaringsdeskundigen zijn geconsulteerd bij het opstellen van de leidraad en zullen ook bij de verdere invulling geregeld worden betrokken.

Financiële consequenties

Voor de genoemde veranderingen is mogelijk extra (voor-)financiering nodig om voor te bereiden en vervolgens te exploiteren. Als de acties vanuit spoor 1 goed landen, verwachten we dat er minder capaciteit nodig is in de opvang en kunnen de kosten deels worden opgevangen. Voor extra acties en projecten verwachten we dat het aansluit bij de landelijke trend. Als het beleid verandert, verwachten we dat de rijksbijdrage daarop wordt aangepast. Uitgangspunt is dat de acties worden uitgevoerd binnen de beschikbare middelen voor maatschappelijke opvang.

In de concept-rekening 2020 wordt een resultaat (exclusief corona) op maatschappelijke opvang verantwoord van €2,2 miljoen (over 2019 en 2020). In het bestemmingsvoorstel bij de rekening 2020 is voorgesteld de middelen beschikbaar te houden voor de verdere ontwikkeling van maatschappelijke opvang. Dit voorstel past binnen het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming (maatschappelijke opvang is een centrumregeling /samenwerkingsverband). Voor de transformatie willen we het financiële overschot vanuit 2020/2021 gaan inzetten als innovatie-/vernieuwingsfonds om deze veranderingen te financieren. We zullen dit naar verwachting duurzaam budgetneutraal kunnen organiseren. De verdere implementatie en uitrol van de acties beleggen we in het programma Beschermd Wonen & Opvang.

Omdat met name de acties vanuit spoor 1 nog verder moeten uitgewerkt en per gemeente inzet nodig zal zijn, willen we hiervoor een ondersteuner/procesbegeleider inzetten. We willen de kosten hiervoor centraal opnemen binnen het programma en de beschikbare middelen voor Beschermd Wonen & Opvang. Dit heeft verder geen budgettaire consequenties voor de gemeenten.

Overige consequenties

nvt

Vervolg

Na vaststelling in de raad gaan we de leidraad uitvoeren. Wij zullen uw raad jaarlijks op de hoogte stellen van de vorderingen.

Lange Termijn Agenda

Dit raadsvoorstel staat ter besluitvorming geagendeerd voor de raadsvergadering in september.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.